

BOYUN EĞME

TKP Genel Sekreteri Kemal Okuyan "Öncelikli görev, sosyalist devrimi insanlığın gündemine yeniden sokmaktır"

Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantısı Atina'da gerçekleştirildi. Toplantıya 73 ülkeden 91 parti katıldı. Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Kemal Okuyan'ın toplantıda yaptığı konuşmayı okurlarımızla paylaştık. • Sf2

HAFTALIK SİYASİ GAZETE • 30 KASIM 2018 CUMA • 1 TL

Bu dünya batacak!

YUNANİSTAN'DA KOMÜNİSTLER NÂZİM'İN DİZELERİYLE SESLENDİ

Yunanistan Komünist Partisi 100. yılını Atina Barış ve Dostluk Stadyumu'nda yapılan kitlesel bir buluşmayla kutladı. Parti genel sekreteri Dimitris Kutumbas, Maria Farantouri, George Dalaras, Vassilis Lekkas gibi ünü ve yeteneği Yunanistan sınırlarının çok ötesine taşınmış müzisyenlerin de sahne aldığı kutlamada yaptığı konuşmayı komünist şairimiz Nâzım Hikmet'in dizeleriyle sonlandırdı.

"Bu dünya, bu korsan gemisi batacak"
Delindi sintine,
esirler parçalamakta pırangaları.
Yıldız-poyrazdır esen,
tekneyi kayaların üstüne atacak.
Bu dünya, bu korsan gemisi batacaktır,
taş çatlasa batacak.
Ve senin alın gibi hür, ferah ve ümitli bir âlem kuracağız Pirâyem...

Kapitalist dünya krizde. Siyasal, ideolojik, kültürel, toplumsal ve ekonomik bir kriz bu. Kapitalist dünya hasta.

Daha doğrusunu söylersek: kapitalizmin nasıl bir hastalık olduğu şimdi tüm dünyada büyük bir şiddetle idrak ediliyor.

Zenginlerin dünyası bu. Hırsızların, adam doğrayanların, adam doğratanların, adam doğrayanları seyredenlerin, seyredip kendine

koz üretenlerin, tetikçilerin, tetik çektirenlerin, tetik çektirerek politika yapanların, halkın malına, canına göz koyanların, kendi aralarındaki hesaplaşmalarda halkı kurban edenlerin...

Hiçbir insani değer taşımayan, hiçbir ilkesi olmayan, ilke ve değer diye sunduklarına hiçbir bağlılığı olmayanların dünyası batacak. Bütün işaretler bunu gösteriyor.

KİMİN ELİ KİMİN TARİKATINDA

Rusya Büyükelçisi Ankara'da bir sergi salonunda sivil giyinmiş bir Türk polisi tarafından öldürülmüştü. Cinayetin, Fethullahçılar tarafından yönlendirildiği, AKP iktidarının Rusya ile ilişkilerini bozmak amacı taşıyan saldırıda cemaatin çok çeşitli kaynaklarını harekete geçirdiği iddia ediliyor. TRT'nin cinayete sahne olan sergi açılışına canlı yayın ekibi göndermiş olması buna bağlanırken katilin farklı cemaat ve tarikatlarla ilişkileri farklı şekillerde yorumlanıyor.

Akla yakın görünen bir yoruma göre cemaat başka bir tarikat içindeki etkinliği ile katili yönlendirdi. Olaya bir bütünlük içinde bakıldığında görülense, ülkemizin de parçası olduğu bir büyük kapışmanın hiçbir kural tanımayan kirlî güçler arasında yürütüldüğü.

Bir başka kesinlikse şu: Bugün "Putin'le reisin arasını bozmak için neler yapmışlar gördün mü?" diyenleri yarın

"Reis moskoflara nasıl kafa tuttu ama" derken bulacağız. Ve bu dansı sonuna kadar sürdürecekler. **Bizim ülkemiz, ayakta kalmak için bu sefil oyunlara başvurma onursuzluğuna mahkûm değil.**

KİMİN POLİSİ DAHA TERÖRİST?

Fransa isyanda. Binlerce insan, çok tanınmış nedenlerle harekete geçmiş durumda. Zenginlerin emrindeki hükümetin, elini halkın cebine atmış olmasına karşı eylemler. Sermayenin ve sermaye hükümetinin üzerinde tepindiği emekçileri neyin harekete geçirdiğini, polis şiddetinin

neyi halka kabul ettirmek için devreye girdiğini bir kenara koyup sokaklarda yaşanan barbarlığı değerlendirmek mümkün değil. Hayat pahalılığı, hükümetlerin halktan alıp şirketlere veren politikaları dünyanın her yerinde suları ısıtıyor. Korsanları boş verin, korsan gemisi çatırıyor.

AL KRALI VUR PRENSE

İstanbul'un göbeğinde, bir yabancı ülkenin konsolosluk binasında adam doğradılar. Doğrayan Suudi oligarkların memurlarıydı. Doğrayan yine Suudi oligarkların başka bir fraksiyonu ile ilişkili bir başka karanlık adamdı. Yandaşların vardığı ortak kanı, Türkiye'nin bu işi iyi yönettiği! Rezil ve çağdışı bir krallığın iç hesaplaşmaları ile emperyalistlerin kirlî hesapları iç içe geçmiş, birileri birilerini muhtemelen başka birileri tarafından gözetlenmekteyken doğramış, doğrayanın ses kayıtları bütün iğrençliği ile başka bir operasyonun malzemesi yapılmış. Türkiye'yi yönetenler bu mide bulandırıcı güç savaşının orta yerine yerleşmiş. Halktan da "becerikli yöneticileri ile gurur duyması" bekleniyor.

KUTLANACAK DEVRİMİ OLANLARA SELAM

Küba Devrimi'nin 60. yıldönümü, Türkiye Komünist Partisi ve Jose Marti Küba Dostluk Derneği'nin Şişli Cemil Candaş Kent Kültür Merkezi'nde düzenlediği "Büyük İnsanlık 60 Yaşında" adlı etkinlikle İstanbul'da kutlandı. Etkinlikte Küba Komünist Partisi'nin temsilcileri hazır bulundu. Flormar, Gülsan ve Madame Coco'nun direnişçi işçileri de salonda yerlerini aldı.

<https://youtu.be/vSfxMuH5RM>

TKP GENEL SEKRETERİ KEMAL OKUYAN

“Öncelikli görev, sosyalist devrimi insanlığın gündemine yeniden sokmaktır”

Yaratıcı olmalıyız, sekterlikten, sloganlılık ve kolaylıktan uzak durmalıyız. Çünkü yolumuz uzun, görevimiz zor. Ancak komünist ve işçi partileri olarak öncelikli görevimizin sosyalist devrimin güncelliği düşüncesinin emekçi kitleler içinde tuttuğu yeri genişletmek olduğunu unutamayız.

Bu yıl yirminciyi yapılan Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantısı Atina’da gerçekleştirildi. Toplantıya 73 ülkeden 91 parti katıldı. Türkiye Komünist Partisi bu partilerden birisiydi.

2015 yılındaki toplantıya ev sahipliği yapmış olan TKP, toplantıların hazırlık sürecinde de etkin rol üstlenen partilerden birisi.

Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Kemal Okuyan’ın toplantıda yaptığı konuşmayı okurlarımızla paylaşıyoruz:

Geçtiğimiz yıl 100. yılını kutladığımız Ekim Sosyalist Devrimi nasıl başarılı oldu? Bu soruyu baş aşağıya çevirip, tersinden, neden uzun bir süredir yeni bir devrimci atılım gerçekleşmiyor sorusunu da sorabiliriz kendimize.

Bu türden sorulara kestirme yanıtlar vermek, karmaşık tarihsel süreçlerin ürünü olan olguları tek bir faktörle açıklamak doğru olmaz. Ancak işçi sınıfı hareketinin güncel görevlerini tartıştığımız bir toplantı sırasında bugün uluslararası komünist hareketin etkisini sınırlayan çok kritik bir soruna işaret edebiliriz.

Söylemek zorundayız ki, bugün sınıfsız-sömürsüz bir düzen iddia ve hedefi emekçi kitlelerin algısında kayda değer bir yere sahip değildir. Sosyalizm, bir toplumsal sistem olarak bazı ülkelerde biraz daha fazla ize sahiptir, bazı ülkelerde üzeri tamamen örtülmüştür ama genel bir değerlendirme yaparsak, sosyalizm dünyada somut bir seçenek olarak ne yazık ki hissedilmemektedir.

Bu bir durum tespitidir. Kötümserlik yaymak için değil, tersine bir tikanıklığı aşmak için komünist hareketin görevlerine işaret etmektedir.

Komünist Manifesto’nun yazılmasından bu yana 170 yıl geçti. Bu sürenin tamamı hesaba katıldığında, “sınıfsız sömürsüz bir toplum” hedefi insanlığın gündeminde hiç bu kadar sınırlı bir yer kaplamamışsa, oturup düşünmemiz gerekiyor. Oysa aynı sürede burjuvazinin ilerici barutu tamamen tükendi, kapitalizm son ve emperyalist aşamasına ulaştı, sermaye düzeni insanlığa iki dünya savaşını yaşattı, “ya sosyalizm ya barbarlık” deyişi sayısız kez doğrulandı.

Komünizmin emekçi yığınlar arasında güncel bir kurtuluş yolu olarak yeterince hissedilmemesinin bir dizi nedeni var. Ancak komünist ve işçi partilerinin görevlerini tartışacaksa, bugün uluslararası komünist harekette de bu yolun

pek hissedilmediğini, programatik ve stratejik açıdan 170 yılın belki de sosyalist devrime en uzak durulan yıllarında olduğumuzu söylememiz gerekiyor.

Kapitalizmin insanlara sahte de olsa yeni bir umut üretilmediği, burjuva siyasetinin yerlerde süründüğü, milyarlarca insanın çaresizlik girdabında sürüklendiği bir dönemdeyiz. Benim ülkem Türkiye’de 4 milyon göçmenin yaşadığı söyleniyor. Aynı Türkiye’den 5,5 milyon kişi ya iş bulmak için ya da siyasi nedenlerle Avrupa’ya göçmüş. Ancak bunların çok büyük bölümü Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda gibi ülkelere mutsuz, hatta bazıları Avrupa’dan Avustralya gibi uzak ülkelere göçüyor. Bunun anlamı şudur; dünyayı savaşlarla, krizlerle, etnik çatışmalarla, milliyetçiliklerle kirleten kapitalizm büyük kalabalıkları yerinden yurdundan ediyor.

Bu noktada soru şudur: Biz ne yapıyoruz?

İnanırcı bir seçenek, gerçekçi bir kurtuluş yolu sunmanın yolu, kapitalizmin daha az vahşi olabileceğini, emperyalizmle barış sözcüklerinin yan yana gelebileceğini, demokrasi ve özgürlüklerin adım adım kalıcı bir biçimde gelişebileceğini mi söylemektir?

Komünizm vurgusunun 170 yıl sonra ikna edici olmadığını sürekli kendimize tekrarlayıp ardından hiçbir karşılığı olmayan talep ya da hedeflerden bir strateji üretmeye çalıştıkça daha da uzak düşeceğimiz sınıfsız-sömürsüz toplum hedefinden.

Korkarım burada oldukça önemli hataya düşüyoruz. Nesnel koşullar devrimci bir yükseliş için elverişli olamayabilir, bunun bizim niyetlerimizden bağımsız olduğunu biliyoruz. Ancak devrimci dönemlerle devrimci olmayan dönemlerde birbirinden farklı programlara sahip olunması gerektiği düşüncesinin 170 yıllık zengin deney tarafından hem teorik hem ampirik olarak yanlışlandığı da ortadadır. Sosyalizmin üzerine insan hakları, demokrasi, bağımsızlık, özgürlük, barış gibi olguların gölgesini düşürüp sonra günün birinde koşullar olgunlaştığında işçi sınıfının iktidarı için vurucu hamleyi yapma düşüncesinin hiçbir geçerliliği yoktur.

Hele hele “halk sosyalizm hedefine itibar etmiyor” gerekçesini ileri sürerek daha kolay alıcı bulacak bir yol haritası çizmenin emekçi yığınları burjuva partilerine teslim etmekten başka bir sonuç vermeyeceği açıktır. İnsanlar gerçeği varsa taklitlerden uzak dururlar.

Yaratıcı olmalıyız, sekterlikten, sloganlılık ve kolaylıktan uzak durmalıyız. Çünkü yolumuz uzun,

görevimiz zor. Ancak komünist ve işçi partileri olarak öncelikli görevimizin sosyalist devrimin güncelliği düşüncesinin emekçi kitleler içinde tuttuğu yeri genişletmek olduğunu unutamayız.

Biz bir aileyiz ve bu aile, açık, dürüst, kararlı bir biçimde, yoldaşça, kardeşçe bu meseleyi tartışmalıdır. Partilerimizin içişlerine karışmamayı, birbirimizin yaptıklarına, söylediklerine duyarsız kalmak olarak anlayacaksa bu toplantıları neden yapıyoruz? Hep beraber büyük dersler çıkardık, tek bir parti bile kendi içişlerine karıştırmaz, büyük parti-küçük parti ayrımını kabul etmez. Ancak birbirimizi anlamak, birbirimizi dinlemek ve gerektiğinde yoldaşça düşüncemizi söylemek zorundayız. Her birimizin öncelikli görevi kendi ülkemizdeki mücadeleyi yükseltmek, yoğunlaştırmak elbette. Ancak her bir mücadele dünya devrim sürecinin bir parçası aynı zamanda. Birbirimizle etkileşiyoruz, bir ülkede işçi sınıfının hanesine yazılan bir başarı, diğer ülkelere örnek oluyor; tersi de geçerli. Sovyetler Birliği çözüldüğünde bunun maliyetini en fazla Sovyet halkları ödedi ama bütün dünyanın proleterleri de karşı-devrimden zarar gördü. Diyebilir miyiz, bu konu sadece Sovyetler Birliği Komünist Partisi’ni ilgilendirir.

Evet biz bir aileyiz ve komünizm idealini gerçekleştirmek için komünist ve işçi partilerinde örgütleniyoruz. Güncel kavgamızın, ödediğimiz maliyetlerin tamamı son tahlilde bu amaçla ilgili. Ne

mutlu ki dünyada hâlâ yüz binlerce komünist var. Ne acı ki, insanlığın gündeminden sosyalizmin zorunluluğu, güncelliği çıkmış durumda. Görevimizden söz ediyoruz: Bize göre görev sosyalist devrimi, komünizm hedefini insanlığın gündemine sokmaktır. Öncelikli görev budur. Özgürlükler için, barış için, bağımsızlık için verdiğimiz mücadelelerin bu göreve bağımlı olması onları etkisizleştirmez, tersine güçlendirir.

Eklemek için, iş için verdiğimiz somut gündelik kavga aç ve işsizden olmadığı bir düzen için kavga ile neden çelişsin ki? Biri önce, diğeri sonra değil; ikisi birlikte... Yaklaşımız budur.

Türkiye Komünist Partisi bu yaklaşımla mücadelesini sürdü-

rüyor. Parti 2018 yılında yaptığı büyük örgütsel reformla, işçi sınıfı içindeki köklerini sağlamlaştırdı. İşyerlerinde kurulan parti birimleri ve yeni oluşturulmaya başlanan işyeri komitelerinde son dönemde elde ettiğimiz deney, sosyalizm hedefine bağlandığında işçilerin gündelik talep ve hedefler için mücadeleye daha büyük bir enerjiyle yaklaştıklarını kanıtıyor. Erdoğan’ın yenilmezliği algısı karşısında çaresizleşen düzen muhalefetinin karşısında biz yeni bir Türkiye yaratırız iddiası Türkiye işçi sınıfının hızla tarih sahnesine çıkmasını elbette kolaylaştıracaktır.

Geleceğe, ortak hareketimizin geleceğine mutlak inancımızla...

Yaşasın devrim, yaşasın komünizm, yaşasın enternasyonalizm.

SAMANALTI / Sait Munzur

1 Aralık 1955 - Rosa Parks bindiği otobüste oturacak yer bulamayınca kendisine yer vermesini isteyen beyaz adama yerini vermedi. Otobüs şoförünün uyarısına rağmen kalkmayan Parks tutuklandı ve hapse girdi. Siyahilerin protestolarının ardından ABD Federal Mahkemesi 1 yıl sonra ayrımcıyı uygulamayı yasakladı.

DÜZENDEĞİŞİRSE

BAŞIMIZI SOKACAK BİR YER: SOSYALİZM

<https://bit.ly/2K5KBLD>
soL HD tarafından hazırlanan DÜZEN DEĞİŞİRSE kısa filmlerine bu bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

ABD'de her 650 kişiden birisi evsiz. Evsizlik işin görünen kısmı. Kapitalist ülkelerde emekçilerin olağan hali, küçücük evlere doluşup ömrü boyunca maaşının yarısını kiraya vermek. Oysa 21. yüzyılda belki de en kolay halledilecek sorunlardan birisi barınma.

Kapitalizmin en gizlenemez sefilliklerinden birisi, barınma sorunu. İnanılmaz bir teknolojik ilerleme, büyük bir birikim ve beceri var insanlığın elinde. Ve hâlâ çadırlarda yaşayan, mağaralara sığışan bir nüfus var. Öyle Afrika'da ya da "mağduriyet bölgelerinde" değil. Uygarlığın merkezi sayılan ülkelerin en büyük kentlerinde.

"Evsizler" sayısı çok da olmayan, tutunamamış, marjinal, "üzgün ve looser" insanlar olarak sunuluyor. Oysa ABD'de toplam yarım milyon evsiz olduğu biliniyor. Kabaca her 650 kişiden birisi! Büyük kentleri düşünürsek örneğin İstanbul'da birkaç sokakta bir evsiz.

Barınma sorunu denildiğinde ilk akla gelen evsizler oluyor ama sorunun asıl büyük ve

yakıcı kısmı "normal" insanlarla ilgili.

Kalitesiz, ısınmayan, rutubetli ve küçücük evlerde kalabalık ailelerle yaşayan, eviyle işi arasındaki uzun ve yorucu yolu tıka basa otobüslerle geçen sıradan işçiler. Kapitalizm sadece en yoksullara, en diptekilere değil, çoğunluğu oluşturanlara da rahat bir hayat sunmuyor.

Oysa hiç zor değil.

Sosyalist ülkelerin belki de en kolay çözdükleri sorunlardan birisiydi. Gökdelenlerin gölgesiyle gecekonduları gizleyip, eski Sovyet binalarının sıvalarını çekiştirenler halt etmiş. Sosyalizmin 24 saat sıcak su ve merkezi ısınmayla müreffeh kıldığı kentler kapitalizmin işgaline uğradıktan sonra soğukta donarak ölen insanlar gerçeğiyle tanıştı.

İŞÇİNİN BARINAĞI PATRONUN YATIRIMI

Türkiye'de 22 milyon civarında konut var. Bunların dörtte biri standart dışı. Depreme dayanıklılık, yalıtım ve ısınma gibi ölçülerle sorunlu yani. Ortalama hane büyüklüğü 3,5 kişi. Bu ortalamanın anlamı en yoksul yüzde 40'ın yaşadığı evlerde 6-7 kişinin yaşıyor olması. Bu evlerin büyüklüğünün ve kalitesinin de ortalamanın çok altında olduğunu hesaplarsak...

Barınma sorunumuz var.

Her yıl 1,4 milyon ev satılıyor. Bunların 750 bini yeni yapılmış konutlardan oluşuyor. Nüfus verileri (yeni evlilikler, ailelerin küçülmesi vs.) ve konut standartlarının iyileştirilmesi ihtiyacı düşünüldüğünde aslında her yıl 1 Milyon yeni konut yapılması gerekiyor. Üstelik yeni yapılan konutların, barınma ihtiyacını karşılamak üzere değil de yatırım amaçlı satın alındığı düşünüldüğünde, küçük konutlara büyük kalabalıklarla

sığışan emekçilerin durumunda artan bir kötüleşme olduğu görülmüyor.

Büyük kentlerde her iki haneden birisi kiracı durumunda.

En yakıcı gerçek ise şu: Barınma ihtiyacı emekçiler için sorunlu bir hal alırken konut yapımı esas olarak yatırım amaçlı olarak yapılıyor. Yani sermayedar yaptığı konutlardan önemli kârlar elde ediyor; konut alıcısı, başını sokmak için değil, yıllık getirisi hiç düşmeyen bir yatırım aracına parasını bağlamak için alıyor.

Ve sayılar konuşmuyor, bağırıyor: 2018 yılında 100 metrekarelik bir evin ortalama maliyeti 150-200 bin lira. Büyük kentlerin merkezi semtlerinde satılan bu büyüklükteki evler ise 600 - 700 bin liradan başlıyor.

(Kaynak: soL Dergi'nin 4. sayısı için Gülay Dinçel tarafından hazırlanmış "Konut: Sermayenin saadet zinciri" yazısı)

"SOSYAL KONUT" YALANI

AKP iktidarı dönemi boyunca yapılan konutların yüzde 10'unu TOKİ yaptı. Bunların da en fazla yüzde 15'i "sosyal konut" niteliğindedir.

Kentsel dönüşümden, kamu malı arsaların müteahhit yağmasına açılmasına kadar bir çok adımda reklam yüzü olarak

kullanılan TOKİ ve sosyal konutları büyük bir balon yani.

Konut üretimi sermaye için kârlı bir sektör ve bu sektör halka "herkesin başını sokacak bir evi olsun diye çalışan AKP iktidarının sosyal politikaları" yalanı ile tanıtılıyor.

BÜYÜK KENTLER NİYE BU KADAR BÜYÜK?

Kapitalizmin yasası eşitsizlik. Kadın ve erkek arasında eşitsizlik, bölgesel eşitsizlik, ücret eşitsizliği, gelir dağılımında eşitsizlik.

Kapitalizmin her kuralı gibi bu kural da bir "doğa yasası" olarak sunuluyor.

Ülkemiz sanayi üretiminin büyük bir kısmı İstanbul ve çevresinde gerçekleşiyor. Buna eklenebilecek birkaç başka bölgesel merkezin varlığı ise yoğunlaşmayı hafifletmiyor. Bunun neden böyle olduğu sorulduğunda, işgücü, hammadde, ulaşım olanaklarından söz ediliyor.

Oysa bu yoğunlaşma, patronlar için emek gücüne erişimi kolaylaştırırken işçilerin çok kalabalık bir kentte cehennem azabı yaşamalarına neden oluyor.

Üstelik bu şekilde pekişen bölgesel eşitsizlikler, ülkenin sosyal dengesini bozuyor. Aileleri parçalıyor, insani maliyeti çok büyük bir iç göç gerçeğini yaratıyor.

Patronlar kısa vadeli kârlarını düşündükleri için "en uygun yatırım" alanını yine yoğunlaşmanın olduğu bölgelerde buluyor. Uzun vadede ortaya büyük toplumsal maliyetler çıkıyor ama "paranın" mantığı bu toplumsal cinayeti sürdürmeyi gerektiriyor.

Böyle olmak zorunda değil.

Sosyalist ülkelerde yaşanan deneyimler, bütün ekonomik ve toplumsal yapının birkaç büyük kente yoğunlaş-

tırılmasının bir zorunluluk olmadığını gösteriyor.

Sovyet sosyalizmi, dünyanın en büyük, en uçsuz bucaksız ülkesinde bölgesel eşitsizlikleri ortadan kaldıran adımlar attı.

Devrim yapıldığında kentleşmeyi bir yana bırakın, köy yerleşimleri bile yoksulluk içinde olan çevre bölge ve ülkelerde çok hızlı bir sanayileşme yaşandı. İşçiler için yapılan toplu konutlar, bu sanayileşmenin insan kaynağını sömürerek değil onu refaha kavuşturarak gerçekleşmesinin bir simgesiydi.

Üstelik bu şekilde, büyük kentlerin sağlıklı bir şekilde yapılması mümkün oldu. Geniş caddeler, toplu ulaşım, konser salonları, stadyumlar, spor alanları, parklar... Patronların kâr hırısı bastırılıp işçiler ülkeyi yeniden kurmaya başlayınca kentler bir cehennem olmaktan çıkıp gerçekten uygarlığın yükseldiği alanlar haline geldi.

İnsanların sıkış tepiş doluştukları birkaç büyük kent bir doğa yasası değil. Tersine patron bencilliği ve körlüğü alaşağı edilirse kentler yaşanabilir yerler haline geliyor ve bölgesel eşitsizlikler hızla ortadan kalkıyor.

Bunu yapacağız.

O zaman "İstanbul'un taşı toprağı altın" söyleyişi de "Neden geldim İstanbul'a" şarkısı da tarih kitaplarına hapsedilecek.

TOPLUMCU ANAYASADAN

Madde 70- İnsanlar moral ve fiziksel açıdan kendilerini yeniden üretebilecekleri mekânlarda yaşama hakkına sahiptirler. Bu hak doğrultusunda, bütün Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarına ihtiyaçlarına uygun konut sunulur. Konutların deprem, sel ve öteki doğa olaylarından etkilenmeyecek yapıda üretilmeleri ya da bu özelliklere sahip duruma getirilmeleri için her türlü önlem alınır. Konutlarda ısınma, elektrik enerjisi ve su bedelsiz olarak sağlanır.

HEM EV ÇOK, HEM EV YOK

1914 yılında, yani büyük emperyalist paylaşım savaşının başlamasından hemen önce, Moskova'da yaklaşık 300 bin kişi toplam 27 bin tek odalı dairede yaşıyordu. Başka bir ifadeyle her bir odada ortalama 11 kişi kalyordu.

Bunun yanı başında, aynı kentte, aristokrat ve burjuva ailelere ait yaklaşık 5 bin konutta kişi başına düşen alan 100 metrekarenin çok üstündeydi.

1917'de işçiler iktidara el koydu. Çok değil birkaç on yıl sonra bir "süper güç" haline gelen ülkede sosyalizmin kuruluşu bir bakıma tam olarak bu adımla başlamış oldu. Devrimden hemen sonra İşçileri Halk Komiserliği Mosko-

SİZ MUTFAĞINIZLA ÖVÜNÜN BİZ YEMEKHANELERİMİZLE

Mutfak... Yemek yapılan oda. Kadının geleneksel olarak zincirlendiği ve aynı zamanda kendini, becerilerini ve emeğini gerçekleştirdiği tek alan.

Eski Sovyet binalarını gezenler en çok mutfaklara takılır. Her evde bir tane olması gerekirken her katta bir tane ve o da ortak mutfak! Korkunç.

Oysa mutfaksızlık Sovyet insanının özgürlüğüydü. İş çıkı-

şında yemekleri yetiştirmek için mutfaka koşmak yerine ortak yemekhanelerde ailecek yemeğini yiyip, konsere, sinemaya, tiyatroya giden insanlar...

Özgürlük bu değilse nedir? "Kaymak tabaka" denilince aklına ışıklı semtler gelen geriler anlamaz ama, Sovyet sosyalizmi sıradan işçi ailelerini ülkenin "kaymak tabakası" haline getirmişti.

ları yüzlerce eve sahip. Bir burjuva ailesinin içinde kaybolunacak büyüklükte olan "evindeki" tuvaletlerin toplam büyüklüğü kadar bir yere bazen 10 kişilik bir yoksul aile sığışıyor.

İstanbul'da içinde kimsenin oturmadığı, alıcı bekleyen ya da yatırım için alınmış ev sayısının on binler seviyesinde olduğu biliniyor.

Ve ülkede barınma sorunu var. 1914 yılında sağlıklı bir konut sahibi olmayan yüzbinlerce Moskovalı emekçinin durumuna ne kadar benziyor değil mi durumumuz?

Durumumuz benziyorsa, çözümlümüz niye benzetmesin.